

Alsof het zo fijn is, een dakloze als buurman

Huisvesting

In het zoeken naar oplossingen voor daklozen wordt te snel voorbijgegaan aan het belang van de doorsnee buurtbewoner. Wonen naast een opvang kan problematisch zijn.

door **Jeanne Hogenboom**

In zijn verhaal 'Voor alle zwerwers een huis' wandelt Willem van Leeuwen, voorzitter van de woningcorporaties, wel heel achteloos over de belangen en rechten van bewoners heen.

Corporaties willen onderhandelen met gemeenten over de opvang van daklozen. Bij de voorgestelde aanpak maken de huisvesters een afspraak met een instelling over verhuur en opvang van daklozen, die vaak psychische problemen hebben. In plaats van twintig lastige, slecht betalende klanten in een pand, heeft de corporatie op deze manier één centraal aanspreekpunt dat ook nog eens garant kan staan voor de huur. Zit je alleen nog wel met die lastige 'gewone' bewoners. Die mensen die vaak al langer in de wijk wonen, die er hun kinderen willen laten opgroeien, die veel geld, tijd en liefde hebben gestoken in hun eigen huis, die hun wijk leefbaar willen houden, er oud willen worden.

Als voorwaarde voor succes van de nieuwe aanpak wordt gesteld dat gemeenten niet onmiddellijk door de knieën moeten gaan als er iemand begint te piepen dat hij dat niet in zijn buurt wil hebben. De woningcorporaties willen dus best daklozen opvangen en daartoe deals sluiten met opvangorganisaties, gemeentelijke sociale diensten, enzovoorts, als de bewoners maar het zwingen wordt opgelegd. Maar zo eenvoudig

ligt dat natuurlijk niet. Waarom protesteren bewoners, met name in grote steden, tegen de vestiging van daklozenopvang in hun buurt?

Bewoners van een grote stad zijn zich meestal wel bewust van het gegeven dat ook mensen die minder makkelijk in het leven staan, een plekje moeten hebben. Pas nadat een wijk langzaam is dichtgeslibd en de omgeving onleefbaar begint te worden, zal een bewonersorganisatie weigeren nog langer extra vestigingen van daklozen- en anderzootige opvang te accepteren.

Hebben gemeenten wel goed inzicht in wat in welke wijk al is gevestigd aan 'probleempanden'? Een voorbeeld: onlangs werd in Rotterdam besloten om aan de rand van het centrum een opvang voor zo'n twintig jongeren te realiseren. Deze jongeren hebben problemen, zijn gelukkig nog niet in een drugs- of crimineel circuit geraakt, maar kunnen ook niet meer thuis wonen. Waar komt die opvang? Op het raakpunt van twee wijken die de status van 'probleemgebied' nauwelijks of helemaal niet ontstegen zijn, bij de kruising van twee zwaar overbelaste straten en schuin boven een bekende coffeeshop. Bewoners uit de buurt vragen zich bezorgd af of deze kwetsbare groep op zo'n plek vol gevaarlijke verlokkingen kan worden neergezet. De wijkpolitie is niet geraadpleegd, de GGD evenmin. Nee,

hier blijkt een deal gesloten te zijn tussen een woningcorporatie en een opvangorganisatie.

Voor Rotterdam geldt, dat in meerdere wijken de deelgemeenten en centraal stadsbestuur het toezicht op vestigingen van opvang hebben laten versloffen. Het is met de huidige regelgeving ook bijna niet te controleren: de opvang is soms gesubsidieerd door de gemeente, soms door het rijk en soms door een particuliere organisatie. Al die organisaties lonken naar panden waarin voor weinig geld veel woonruimten te realiseren zijn, panden in de minder sterke wijken, dus. De opvangorganisaties beroepen zich op de aard van hun goede werken en idealisme, werken alleen maar samen op basis van goede wil maar kijken niet naar de dichtheid van probleempannen in een bepaalde buurt of de mate van overlast die al bestaat.

In Rotterdam worden door het centrale stadsbestuur serieuze pogingen ondernomen om greep op de zaak te krijgen, maar zou het niet beter zijn, dat gemeenten standaard een vergunningstelsel voor (vestiging van) opvanginrichtingen hantieren? Bovendien moeten de gemeenten, in samenwerking met de corporaties, duidelijk inzicht hebben in welke wijken al aan hun taks zitten wat moeilijke bewoners betreft. Het zou ook beter zijn als gemeenten geld vrijmaken om ook in duurdere wijken een aantal opvangplekken voor daklozen te realiseren. Spreidingsbeleid zal en mag iets kosten.

En de woningcorporaties? Die kunnen dezelfde moed tonen en in buurten met duurdere huurwoningen opvang vestigen.

Er zijn voorbeelden bekend van woningcorporaties die aan probleemwijken positieve impulsen geven, door de grote groepen 'slechterre' panden juist op te waarderen. Dat verdient navolging. Dus ga vooral die 'harde productieafspraken' maken, maar houd daarbij in de gaten dat de lusten en lasten eerlijk worden verdeeld over de stad.

Jeanne Hogenboom is voorzitter van B.O.O.G., bewoners- en ontwikkelingsorganisatie 's-Gravendijkwal, Rotterdam.